

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ

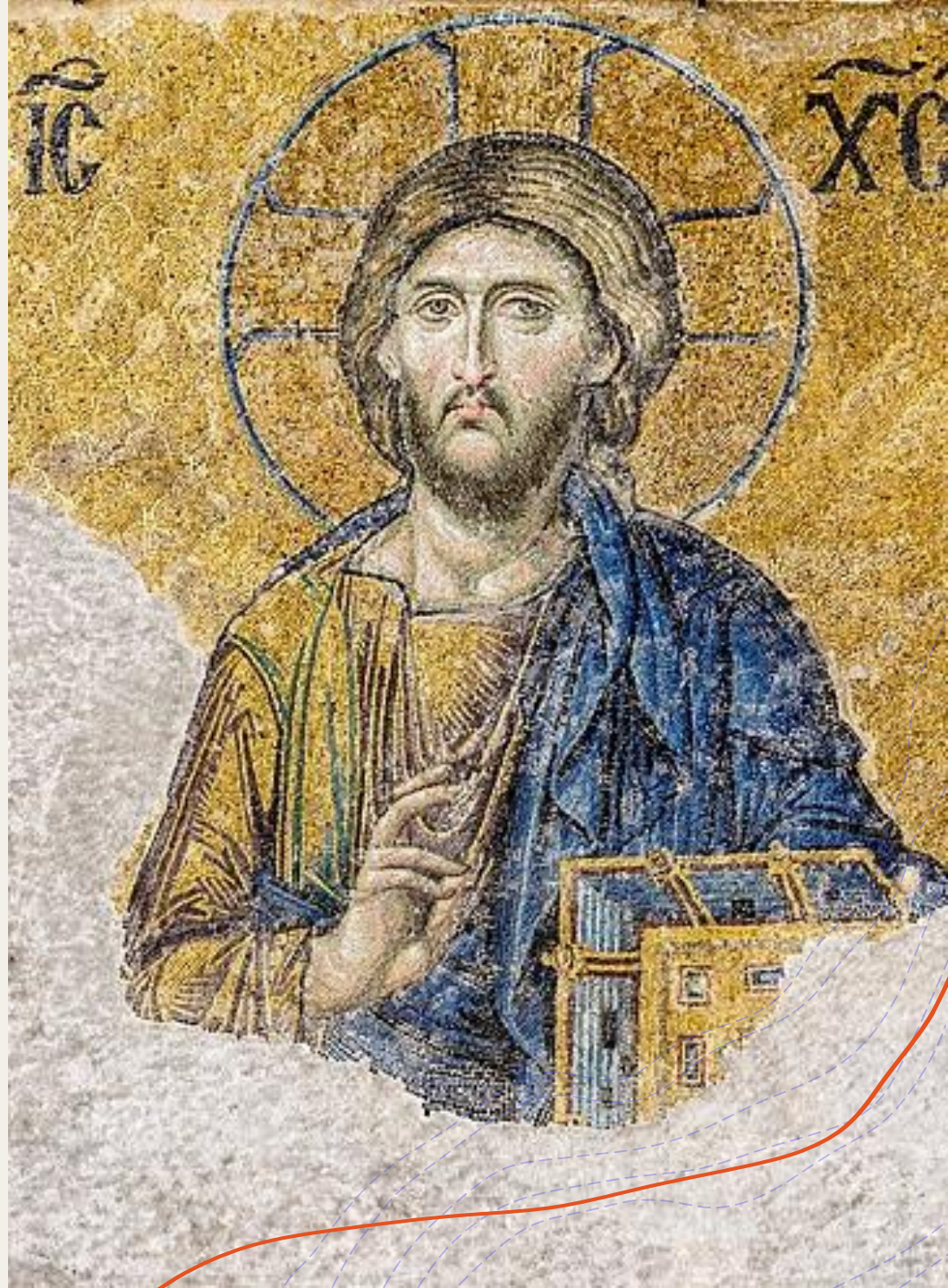
Β'3

2021-2022

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΤΕΧΝΗ

+ Η **βυζαντινή τέχνη** ήταν η τέχνη και τα διάφορα προϊόντα που αναπτύχθηκαν στην Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Η Βυζαντινή τέχνη αναπτύχθηκε για μια χιλιετία, μεταξύ του πέμπτου και του δέκατου πέμπτου αιώνα. Πρώτα στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και στη συνέχεια στην Βυζαντινή Αυτοκρατορία, η οποία συγκέντρωσε την κληρονομιά της και της οποίας η Κωνσταντινούπολη ήταν η πρωτεύουσα. Τα πιο εμφανή χαρακτηριστικά των κανόνων της βυζαντινής τέχνης είναι η θρησκευτικότητα. Στην πραγματικότητα, η κύρια γεύση της βυζαντινής τέχνης ήταν να περιγράψει τις προσδοκίες του ανθρώπου **προς το Θεό**. Ωστόσο, η βυζαντινή τέχνη είχε πολύ διαφορετικές στιλιστικές εκφράσεις μεταξύ τους στα περισσότερα από χίλια χρόνια ζωής της, αλλά στην Ανατολική Αυτοκρατορία η τέχνη παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητη.

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

+ Μετά από μια περίοδο, οι πρώτοι Χριστιανοί άρχισαν να χρησιμοποιούν την καθιερωμένη κλασική τέχνη της εποχής τους ως όχημα για τα μηνύματα της θρησκευτικής τους πίστης, ιδιαίτερα την υπαρξιακή ελπίδα για σωτηρία . Η απήχηση του εγχειρήματος ανανοηματοδότησης παραδοσιακών εικόνων ήταν εντυπωσιακή λόγω της αμεσότητας των οπτικών μέσων ως διδακτικών εργαλείων, με αποτέλεσμα στα μέσα του 3ου αι. η τέχνη με χριστιανικό περιεχόμενο να έχει διαδοθεί σε ολόκληρη τη Ρωμαϊκή αυτοκρατορία, χωρίς κατά τα άλλα να διαφοροποιείται από τη σύγχρονη καλλιτεχνική γλώσσα.

ΤΕΧΝΗ ΤΟΝ 4ο αι. και μετά

+ Την ανάπτυξη της πρώτης χριστιανικής τέχνης ευνόησαν ιδιαίτερα η γενικά ανεκτική θρησκευτική πολιτική των Σεβήρων και των διαδόχων τους και τελικά η νομιμοποίηση της χριστιανικής θρησκείας με το [Διάταγμα των Μεδιολάνων το 313 μ.Χ.](#) Ήδη η υποστήριξη του [Κωνσταντίνου Α΄](#) στον Χριστιανισμό και πολύ περισσότερο η αναγνώρισή της νέας θρησκείας ως επίσημης θρησκείας της αυτοκρατορίας από τον [Θεοδόσιο Α΄ το 380](#) δημιούργησαν την ανάγκη για νέα οικοδομήματα και εικαστικά έργα. Ο 4ος αιώνας πρέπει συνεπώς να ήταν εποχή ραγδαίων εξελίξεων για τη χριστιανική τέχνη, τις οποίες ωστόσο μόνο ελλιπώς μπορούμε να παρακολουθήσουμε με βάση τα ελάχιστα και αποσπασματικά διατηρημένα μνημεία που χρονολογούνται με ασφάλεια σε εκείνα τα χρόνια.

Ιστορική εξέλιξη

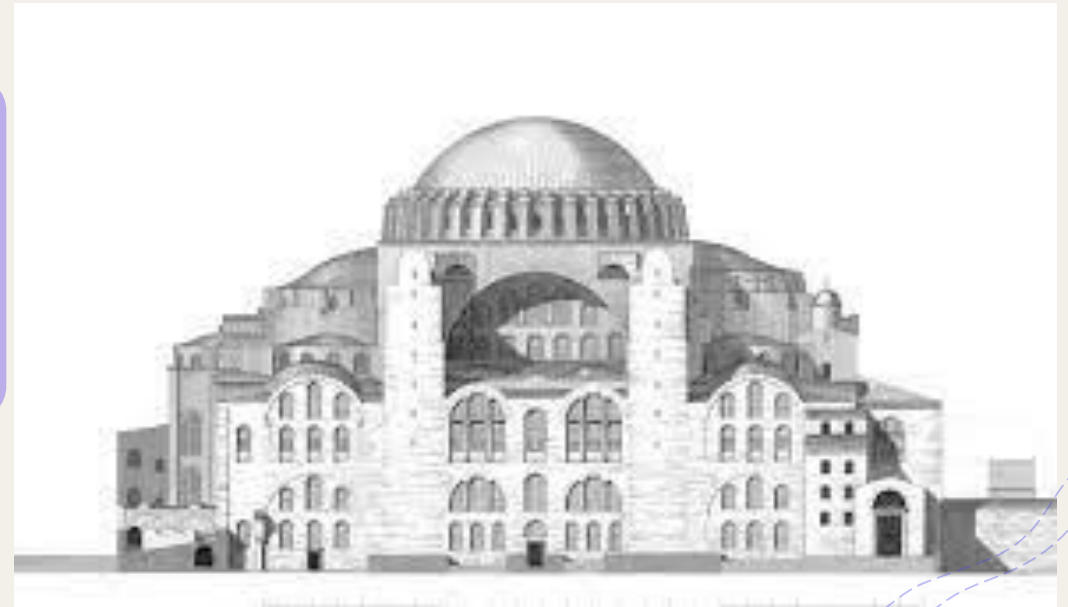
Πρώιμη Βυζαντινή ή παλαιοχριστιανική περίοδος (3ος αι.-726) συμπεριλαμβανομένης και της Πρωτοχριστιανικής τέχνης (3ος αι.). Η συνύπαρξη τόσο διαφορετικών όρων και οπτικών γωνιών αντανακλά τη συνύπαρξη του παλιού με το νέο, που χαρακτηρίζει αυτή τη μεταβατική περίοδο.

Εικονομαχία και **Μεσοβυζαντινή περίοδος** (726-1204). Πρόκειται για την κλασική περίοδο της βυζαντινής τέχνης κατά την οποία ωριμάζουν τα εκφραστικά της μέσα: καθιερώνεται ο εγγεγραμμένος σταυροειδής ναός με τρούλο ως κυρίαρχος αρχιτεκτονικός τύπος, το εικονογραφικό πρόγραμμα συνολικής διακόσμησής του και η εικονογραφία των σημαντικότερων επιμέρους θρησκευτικών σκηνών.

Υστεροβυζαντινή περίοδος (1204-1453)

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

+ Τελώντας υπό την αιγίδα της αυτοκρατορικής εξουσίας και την προστασία ισχυρών κρατικών και εκκλησιαστικών αξιωματούχων από την εποχή του Κωνσταντίνου Α΄ και εξής, η βυζαντινή αρχιτεκτονική και εικαστική παραγωγή άρχισε να αποκτά χαρακτηριστικά επίσημης τέχνης: μνημειακότητα, πολυτέλεια, εκλεκτικότητα και συστηματικότητα. Με την εκτέλεση φιλόδοξων μνημειακών προγραμμάτων διαμορφώθηκαν οι εικονογραφικοί και τεχνοτροπικοί κώδικες στους οποίους βασίστηκε η απόδοση των θεμελιωδών χριστιανικών δογμάτων και των βασικών ιδεολογικών αρχών της χριστιανικής αυτοκρατορικής εξουσίας, καθώς και η προβολή της ηγεμονικής φυσιογνωμίας του βυζαντινού αυτοκράτορα.

ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

+

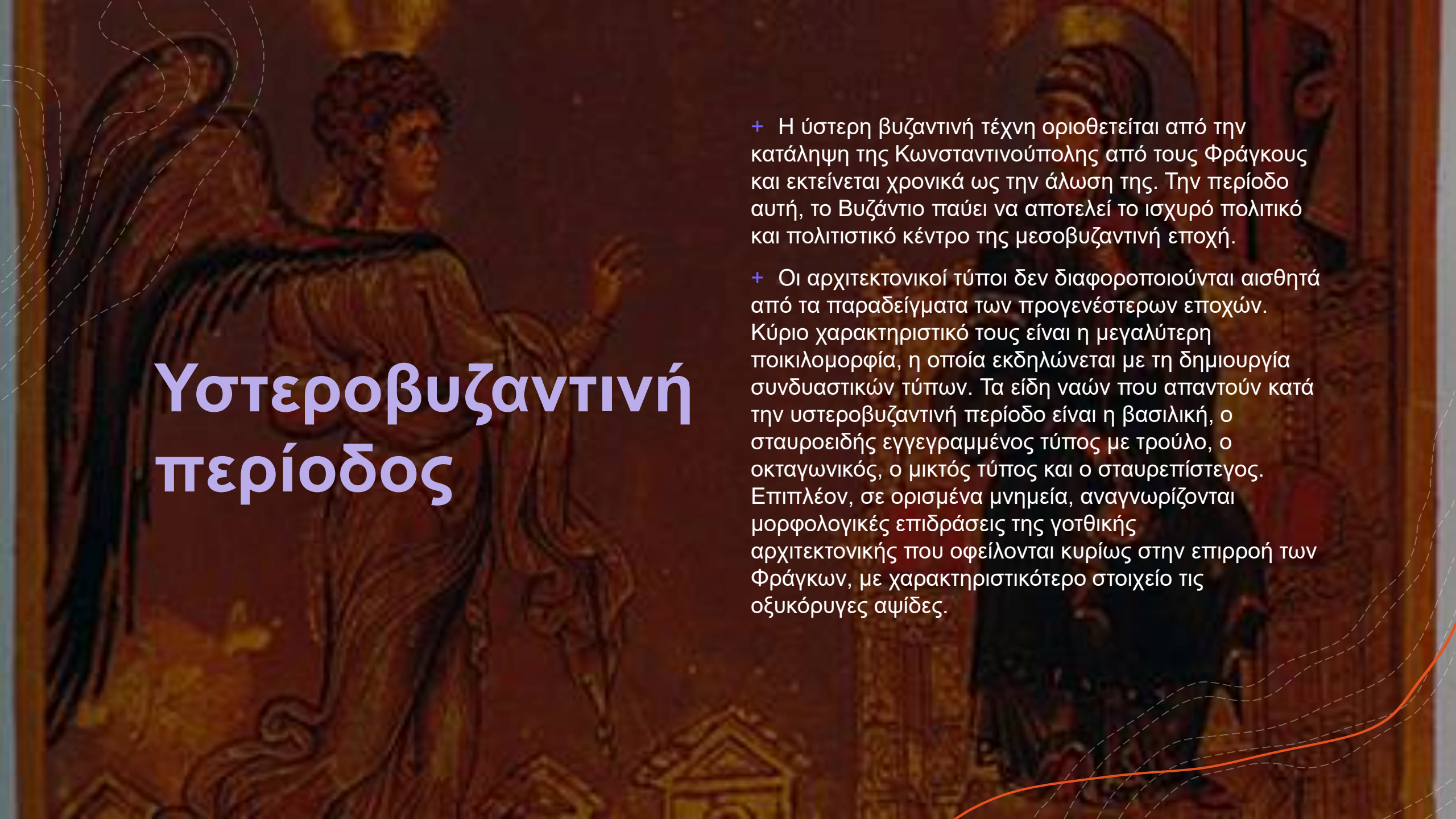
Μεσοβυζαντινή περίοδος

+ Η μεσοβυζαντινή περίοδος είναι η κλασική περίοδος της βυζαντινής τέχνης, κατά την οποία συστηματοποιούνται τα εκφραστικά της μέσα και αναπτύσσεται η θεωρητική σκέψη γύρω από αυτά. Οι εξελίξεις της μεσοβυζαντινής περιόδου προέκυψαν κυρίως ως απάντηση σε μια από τις μεγαλύτερες πολιτικές, θρησκευτικές και καλλιτεχνικές προκλήσεις που αντιμετώπισε ο βυζαντινός κόσμος, την έριδα της εικονομαχίας.

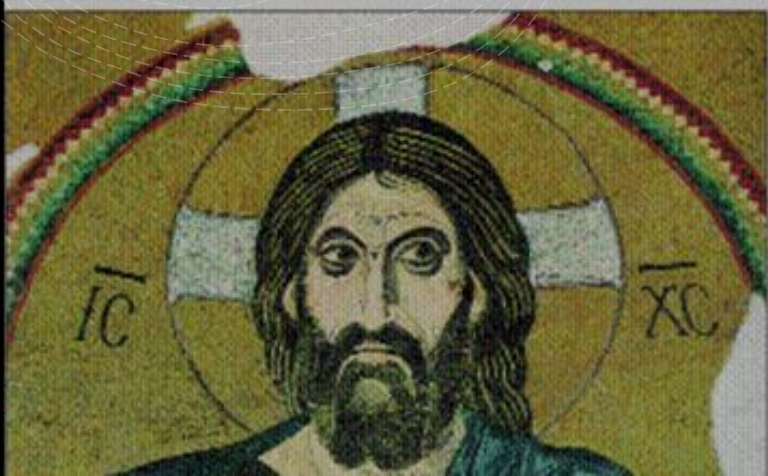
Μεσοβυζαντινή περίοδος

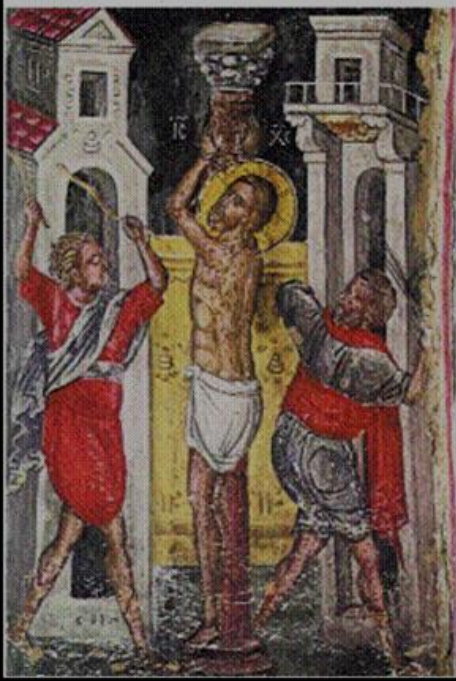

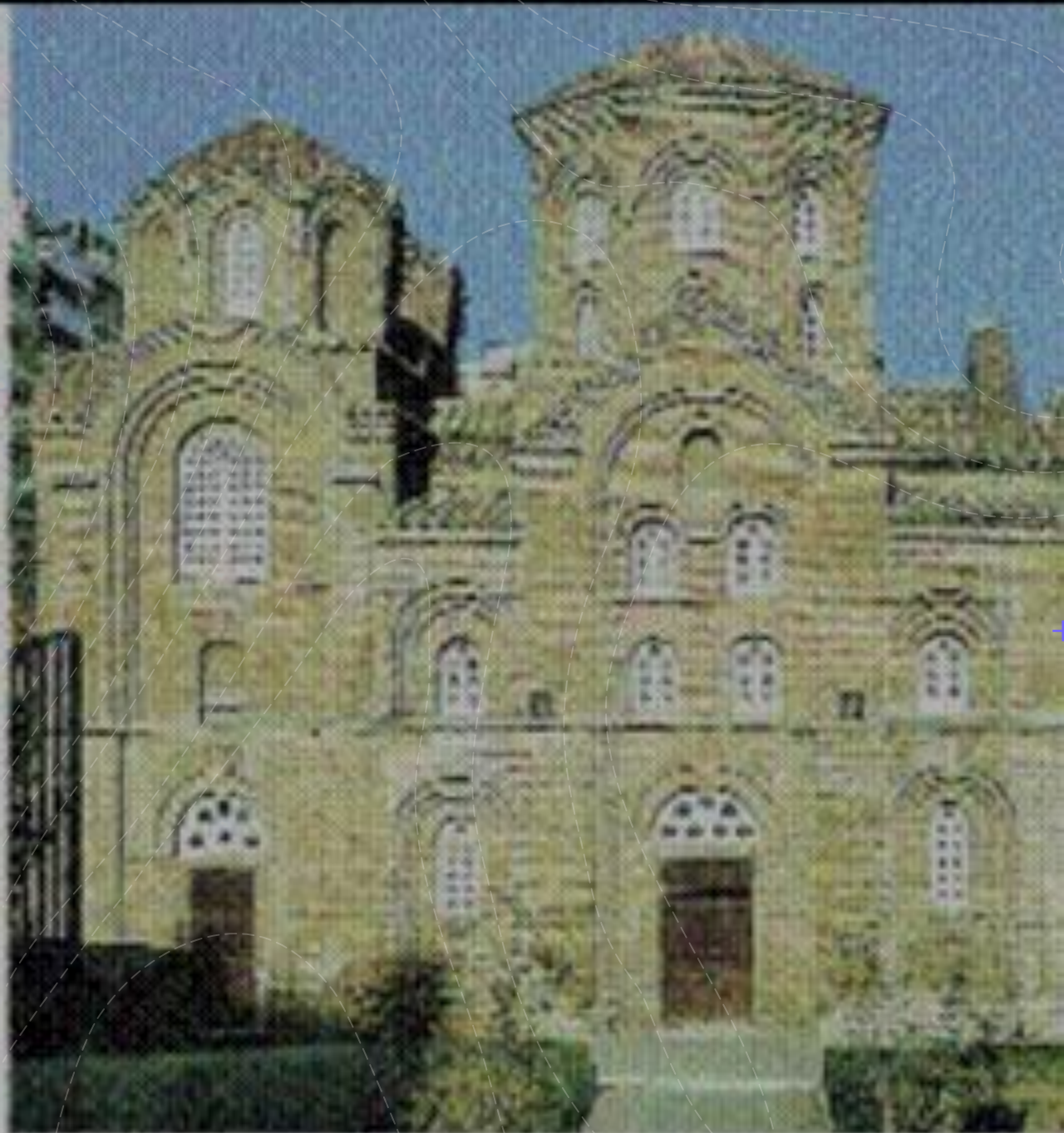

Υστεροβυζαντινή περίοδος

- + Η ύστερη βυζαντινή τέχνη οριοθετείται από την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης από τους Φράγκους και εκτείνεται χρονικά ως την άλωση της. Την περίοδο αυτή, το Βυζάντιο παύει να αποτελεί το ισχυρό πολιτικό και πολιτιστικό κέντρο της μεσοβυζαντινή εποχή.
- + Οι αρχιτεκτονικοί τύποι δεν διαφοροποιούνται αισθητά από τα παραδείγματα των προγενέστερων εποχών. Κύριο χαρακτηριστικό τους είναι η μεγαλύτερη ποικιλομορφία, η οποία εκδηλώνεται με τη δημιουργία συνδυαστικών τύπων. Τα είδη ναών που απαντούν κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο είναι η βασιλική, ο σταυροειδής εγγεγραμμένος τύπος με τρούλο, ο οκταγωνικός, ο μικτός τύπος και ο σταυρεπίστεγος. Επιπλέον, σε ορισμένα μνημεία, αναγνωρίζονται μορφολογικές επιδράσεις της γοθτικής αρχιτεκτονικής που οφείλονται κυρίως στην επιρροή των Φράγκων, με χαρακτηριστικότερο στοιχείο τις οξυκόρυγες ασίδες.

11

12

The background features a light beige gradient. On the left side, there are several blue dashed wavy lines that curve upwards and to the right. A white circle is partially visible at the top left. On the right side, there are more blue dashed wavy lines that curve downwards and to the left. A white circle is partially visible at the bottom right. A solid orange line runs along the bottom edge, starting from the left and curving towards the right.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ!!!